

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ' תמוז תשע"ט | דף היומי בבלי: תמורה ד.
דף היומי בהלכה: מסעיף ט' עד תחילת סימן ת'.
מוסר: חפץ חיים 'ומזה יוכלי עד 'וזה ידוע'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

הבני ברקי שהגיע לשבת לחזון יחזקאל וכמעט נתקע בקוממיות | השיעור ב'דף היומי' שכל משתתפיו נבחנו מדי חודש על כל החומר. איך הם עושים את זה? | במשך שנים כל השידוכים נתקעו, עד שהוא הבין מה הסיבה... | 1684

על דא ועל הא

**"עכשיו באת מחזון-יחזקאל?" - תמה היהודי
למראה האורח שהופיע בשבת בבוקר בבית הכנסת
בקוממיות. "כן, מה יש? זה מרחק ממש לא גדול!"
השיב האורח. "אכן, אבל יצאת חוץ לתחום...!"**

אל דאגה, לכסוף נמצא ה'פטנט' שאיפשר לאורח לשוב למשפחתו בחזון יחזקאל,
אבל הסיפור שלפנינו מעיד שוב: אין הלכה שאיננה נוגעת למעשה!

הרב ישראל ליוש

ל'קוממיות' מסתיים בככר שלפני בית הכנסת, הבין כי עתה עליו להישאר בבית הכנסת כל השבת, ובמוחו החלו מתרוצצות מחשבות על דאגת בני משפחתו הממתנים לו ב'חזון יחזקאל'.
אלא שאז החליט היהודי השוגג ללמוד הלכות תחומין, "בכך" - הררה - "אכפר מעט על שגגתי!"
בלימודו, מצא רעיון שעל פיו יוכל לחזור לדירתו ב'חזון יחזקאל', ע"י שיעשו לו מחיצה של בני אדם, והוא יילך ביניהם אל תוך התחום. האורח הציע את הרעיון להרב מנדלסון, ולאחר העיון פסק שאמנם בסי' שס"ב נפק שהתירו לעשות כך רק בשעת הדחק, אך כיון שבני משפחתו ידאגו לשלומם, הרי זה שעת הדחק. בסיום התפילה, פנה הרב למספר אנשים ואמר להם שמשום כבודו של האורח יש ללוותו לפחות עד הככר שלפני בית הכנסת. הרב לא גילה להם שהם משמשים כמחיצה עבור האורח, שהרי כך נפק בשו"ע שמחיצה ע"י בני אדם הותרה, בתנאי שהם לא ידעו שהם משמשים כמחיצה, כדי שלא יבואו לזלזל באיסורי שבת. מאותה סיבה הרב עצמו לא היה אחד מאנשי המחיצה, ורק דאג שיילכו בצפיפות מבלי שיהיה הפסק ביניהם.

יהודי נכבד הדור פנים, נכנס לבית הכנסת המרכזי ב'שוב קוממיות', לתפילת שחרית של יום שבת.
"באת להשתתף בשמחה?" - שאל אותו אחד המתפללים.
- "אכן, אני ידיד קרוב של בעל השמחה!"
"והיכן אתה מתארח?" - הוסיף היהודי להתעניין.
- "במושב הסמוך 'חזון יחזקאל'!"
"עכשיו באת מחזון יחזקאל?" - שאל היהודי בתמיהה.
- "כן, מדוע אתה כה מתפלא? זה מרחק ממש לא גדול!"
"אכן, המרחק אינו גדול, אבל יצאת חוץ לתחום...!"
האורח, יהודי בר אוריין, בקי ומדקדק בהלכות, מתגורר בבני ברק, ובדרך כלל אינו יוצא מן העיר בשבת. כשהחליט לצאת מ'חזון יחזקאל' ל'קוממיות' הסמוכה לה מאוד, כלל לא העלה בדעתו שיש בזה איסור תחומין. עתה כששמע ע"כ מתושב היישוב, נחרד...
לאחר שבירר את הדברים אצל רב המושב הגאון רבי מנחם מנדל מנדלסון זצ"ל, שאישר כי אכן תחום שבת מ'חזון יחזקאל'

כשהגיעו לככר שלפני בית הכנסת, שכבר היה בתוך תחום שבת מ'חזון יחזקאל', נפרדו מהאורח בברכת 'שבת שלום', וכיון שיציאתו מהתחום היתה בשוגג, וכניסתו לתחום היתה באופן המותר, מותר היה לו לחזור לדירתו ב'חזון יחזקאל'.

הספור שלפנינו מעיד שוב שאין הלכה שאיננה למעשה. היהודי נשוא סיפורנו, לא היה כלל וכלל 'עם הארץ', אלא שענייני תחומין כלל לא היו בראש מעייניו ובמסגרת שיקוליו. רק העיסוק התמידי בכל ענייני ההלכה, גם אלו הנדמים כפחות מצויים, יביא את המדקדק לבחון את פעולותיו מכל צדדי ההלכה, ולא יכשל חלילה בשוגג ובלא יודעין באיסורים שונים.

בחודשים אלו, בהם אנו מתאבלים על חורבן בית מקדשנו, יבואו לסיומן שנתיים של לימוד הלכות שבת, בכללן הלכות עירובין, ובסיומן הלכות תחומין.

על הקשר בין שמירת שבת כהלכתה, ובין הצפייה בכליון עיניים לגאולה השלמה, נוכל ללמוד מדברי רבי שמעון בר יוחאי: 'אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן, מיד נגאלין', והרי לא תיתכן שמירת שבת כהלכתה, מבלי לימוד הלכות שבת. אם כן, עתה, בעת סיום לימוד הלכות שבת, נקרא בקול גדול למלכנו גואלנו, צור ישועתנו, עסקנו בהלכות שבת, למדנו אותם על בורין, אנא חוש מהר לגאלנו, ובנה לנו הבנין, השרה שם שכינתך כמאז ומעולם.

חדשות דרשו

"להבחין כל חודש על 30 דף?! - שאלנו את עצמנו בחוסר אמון. זה היה נראה לא מעשי. איך נחזור על הדפים מספיק פעמים בשביל לדעת ולזכור את הכל? אך ברוך השם, המציאות הוכיחה שזה אפשרי"

שיחות קצרות עם משתתפי תכניות 'דרשו' | והפעם: השיעור ב'דף היומי' שכל משתתפיו נבחנים מדי חודש על כל החומר החדשי - איך הם עושים את זה?

וחסל סדר ההפרעות".

וזה בלבד הספיק כדי להפוך את הרעיון הרחוק הזה למציאות? מבקשים אנו לשמוע.

"בעצם, זה מה שגם אנחנו שאלנו את עצמנו בחוסר אמון. להבחין כל חודש על 30 דף?! זה היה נראה לא מעשי ובר-ביצוע. איך נחזור על הדפים מספיק פעמים, שאכן נדע ונזכור באמת את החומר. אך ברוך השם המציאות גוברת על הכל".

איך באמת עושים את זה?

"כל אחד במקומו, צריך לדעת מה מתאים ומעשי עבורו", הוא מטעים. "אצלנו ניסינו כמה דרכים, עד שאחר תקופה הגענו לדרך האידיאלית והתועלתית ביותר עבורנו. כך כיום, כל דף נלמד כארבע פעמים כדלהלן:

בכל יום, אנו לומדים את הדף כרגיל במשך כשעה, כשכאמור, זה נלמד בחבורה ובחיות.

כל שיעור מסתיים בסיכום קצר-מאוד, של שתיים-שלוש דקות על הלימוד היומי.

למחרת לפני השיעור אנו מוסיפים רבע שעה בה אנו חוזרים ביחד על הדף של אתמול.

ביום ששי וכן בשבת, אנו מוסיפים זמן מיוחד בו אנו חוזרים קצת במהירות על כל החומר השבועי".

זה באמת 'מעשי' לכל אחד?

"העניין הוא, שאנשים לא קולטים שבתוספת כמה דקות ביום

מאת: הרב שלום הרשור

שלום, יום ראשון י"ח בתמוז (צום 'שבעה עשר בתמוז' נדחה) התחילו רבבות אלפי לומדי ה'דף היומי בלימוד מסכת תמורה. בשורות שלפנינו, נספר על שיעור דף היומי מיוחד, שרובם ככולם של משתתפיו נבחנים במבחן החודשי על כל הלימוד החודשי, במסגרת 'דרשו'.

את שאלותינו הפנינו למגיד השיעור, הרה"ג ר' סיני רוט שליט"א, המוסר את השיעור מדי יום ביומו בבית המדרש דחסידי בעלזא בחיפה.

איך התחילה המגמה המבורכת הזו?

"בשנה האחרונה מתחוללת בקהילתנו הק' מהפכה תורנית תחת השם 'מתקדמים בתורה', במסגרת מדרבנים ומזורים כל אחד במקומו להתקדם בתורה. כך הציעו כמה חברי השיעור את הרעיון, שהיה נראה אז כרחוק מהמציאות, שנתחיל להשקיע כח ומוח למען נוכל להבחין על החומר החודשי.

"בכלל", מבקש הוא להדגיש, "אנו לומדים יותר ב'חבורה', רק אני מכין עצמי מראש, למען נוכל ללמוד ולהתקדם. החברים כולם ביחד משקיעים למען הצלחת הלימוד. לאחרונה", הוא מציין לדוגמה, "קלטנו שכל כמה דקות מישהו אחר תופס את עצמו שהוא קצת לא בעניינים, ואז הבנו שהאשם הוא החבר הקרוב שלנו, ה'פלאפון', שכל כמה דקות רטט אצל מישהו אחר והוציא אותו מהלימוד. מאז, הפלאפונים מוכנסים ל'סל' מיוחד,

המבחנים, אני מוצא עצמי הרבה פעמים ממהר להספיק לחזור עוד פעם על ה'דף היומי', או בחזרה מסודרת מתחילת הלימוד החודשי. כך גם עוד הרבה מהחברים מציינים שהם מוסיפים עוד זמנים שבין-לבין לחזרות נוספות. והאמת", הוא ממחר להשלים, "אחר לימוד וחזרה כמה פעמים, החזרות הבאות מגיעות כבר 'כמעט' ממילא, כיוון שכבר זוכים להרגיש את הטעם המתוק של החזרה..."

לשליחת תגובות ושיתוף בסיפור האישי שלכם,
כתבו ל: a0533185209@gmail.com

הם יכולים לזכור את הלימוד. כמה זמן אנו מוסיפים ביום?" הוא שואל רטורית. "הסיכום כולו, שעוזר מאוד לחדד את הלימוד ובעיקר מסכם ומתמצת את זה שייכנס לראש בקצרה - אורך 2-3 דקות, כך שביחד עם החזרה היומית, זה רק כרבע שעה!" "החזרה השבועית", הוא ממשיך בהתלהבות, "לא אורכת יותר מ-12-15 דקות לדף, כך שבסך הכל זה פחות משעתיים. נו, לא שווה להשקיע את הזמן הזה ולזכור את הלימוד?!" וזה מספיק כדי להצליח במבחן החודשי? מתעקשים אנו להבין. "אישית", הוא משתף, מאז שזכיתי והצטרפנו למסגרת

הסיפור היומי

כל השכנים הסכימו לביצוע ההרחבה הנחוצה, חוץ משכן אחד שהתנגד, ואפילו אם לא יצטרך להוציא שקל מכיסו עבור כך. הוא גם לא טרח להסביר מדוע. "אינני רוצה לבנות, וזהו", התעקש

עד שהגיע 'מסר מיוחד' מהשמים שגרם לו להסיר את התנגדותו

מהן, למרות שהבת הגדולה הגיעה כבר לגיל 29, השניה היתה בת 26 והשלישית בת 24. וכיון שלשכן זה לא היתה בעיה כלכלית, והבנות עצמן היו מוצלחות ויראות-שמים, לא היתה לכאורה סיבה הגיונית למחסום הזה שחל בשידוכין שלהן, מה-גם שכמעט כל ההצעות ירדו מהפרק ללא סיבה מתקבלת על הדעת. מדובר היה במשפחה טובה, בעלת אמצעים, ושמן של הבנות יצא לתהילה, ההצעות זרמו בעשרותיהן והבחורים המוצעים היו גם הם בני תורה מצויינים, אבל כל ההצעות ירדו מן הפרק כלעומת שבאו, וכאמור ללא סיבה הגיונית.

היו שניסו לרמוז לשכן שיעשה את חשבון נפשו, ואולי יגיע למסקנה שהסבל שהוא גורם לכל השכנים האחרים, מביא לכך שמענישים אותו מן שמיא בשידוכי בנותיו. השכנים מהקהילה החרדית בנגב מספרים לנו במכתבם, שבשלב מסוים כשה'תקיעה' בשידוכין נמשכה ונמשכה, החל גם השכן העקשן הזה להרהר בענין, עד שהגיע למסקנה שאכן הגורם לכך הוא שהקב"ה מעניש אותו מידה כנגד מידה, סירוב כנגד סירוב.

ביום בהיר אחד הוא הגיע אל השכנים והודיע - לשמחת הכל - שהוא מסיר את סירובו. "מה נאמר ומה נדבר", כותבים האברכים, "תוך חצי שנה כולם התארכו בשעה טובה ומוצלחת..." (גיליון 'להתעדן באהבתך' מטות תשע"ו)

באחד הבניינים בקהילה מסוימת בנגב, סיכמו כל השכנים על פרויקט בנייה משותף שהיה אמור להרחיב את דירותיהם בצורה משמעותית ביותר. ההרחבה הזו היתה נחוצה להם, מכיון שמדובר במשפחות ברוכות ילדים, ביניהן כמה משפחות שמספר ילדיהן עובר את ה-10 בלי עין הרע.

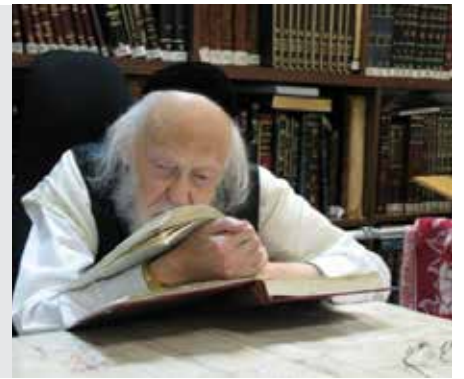
הכל הסכימו לביצוע ההרחבה, לבד משכן אחד שהתעקש ולא רצה לבנות, ואף סירב להקים שלד סביב ביתו. הגיעו הדברים לידי כך, שהשכנים הציעו לו אפילו שישתתפו בהוצאותיו, והיה גם אחד שהציע לו את כל הסכום, כך שהבנייה לא תעלה לו מאומה - אך כל ההצעות הנדיבות הללו נתקלו בקיר אטום. הוא אפילו לא טרח להסביר את סיבת התנגדותו. "אינני רוצה לבנות, וזהו", נהג להשיב לשכניו, שידעו גם שאין לו בעיה כלכלית.

הטיעונים שניסו להשמיע באוזניו על מנת לשכנעו בנחיצותה של ההרחבה עבור הדיירים האחרים, נפלו על אוזניים ערלות. האיש היה עקשן ממדרגה ראשונה, ולא רצה לשמוע, למרות שגם לו היתה משפחה גדולה וענפה. כך, ההסכמה של כל יתר השכנים הושגה בצורה מיידית, אבל הביצוע התעכב במשך שנים! כיון שכל עוד שהשכן ההוא, הבודד, לא צירף את חתימתו, אי אפשר היה לצאת לבניה.

לסרבן ההוא היו כמה בנות שהגיע זמנן להקים את ביתן. והנה, במשך השנים שחלפו מאז, הוא לא הצליח לארס אף אחת

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

סיפר הרב שליט"א, כי הרופא הגוי שבא מארה"ב לנתח את חמיו מרן הגרי"ש אלישיב (שליט"א) זצ"ל, ביקש ברכה מחמיו. שאלו מרן הגרי"ש: על מה אתה רוצה ברכה?

מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א על כוחו של פה קדוש

עצמו.

נהנה הרב והוסיף שבמסכת מועד קטן (דף ט' ע"ב) אמרו: אמר ליה הנך כולהו ברכתא נינהו וכו', ושמעתי מאבא זצ"ל בשם המגיד מדובנא ז"ל שאמר כי מה שאמרו כך כי ידעו שלא יבין וישאל אביו, ועי"ז שאביו יתרגם זה יהיה ברכה מאביו.

הבטיח להם עשרים שנה

סיפר הרב, כי ה"שאגת אריה" בסוף ימיו היה רב במיץ, ושמע שאנשים מתלחשים, שאל על מה, וענו שהנה לא ידעו שיבוא רב זקן כזה, וכמה זמן כבר יהיה אצלם... ה"שאגת אריה" היה אז בן שבעים שנה ואמר שהוא מבטיח להם עשרים שנה. ואכן כך היה שנפטר כשהיה בן תשעים.

תחיה מאה שנה!

סיפר הרב שסיפר לו הגאון ר' מאיר קרליץ זצ"ל כי בוילנא היכן שהגר"א קבע מקום תפילתו הייתה חבית עם מים לנט"י עבור הציבור. פ"א ניגש הגר"א ליטול ידיו ולא היו כבר מים בחבית. ראה זאת א' הילדים, רץ מיד לביתו והביא לו מים. אמר לו הגר"א: תחיה מאה שנה! כשהגיע הלה לגיל תשעים ותשע נחלה, ולא רצה שיביאו רופא אצלו, ובהגיעו לגיל מאה שנה בדיוק, נפטר! (ר' מאיר סיפר שהכיר את היהודי בוילנא)

(מתוך דרך שיחה הרב אליהו מן עם מרן הגר"ח קנייבסקי)

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (ל' ג')

הביא הרב בספר 'אורחות יושר' (דף ז' ע"ב) מספר חסידים שאם ישמור האדם את פיו מדיבורים אסורים ולא יחל דברו, אזי כל אשר יבקש מהשי"ת יתקבל. וכן הובא מהחיד"א על פסוק זה. והוסיף הרב: סיפר לי אבא זצ"ל, שכאשר בנו את בנין ישיבת נובהרדוק בפנינסק, היו באים מידי שנה לסנדלר שם כדי לבקש כסף. ופעם אחת אמר למבקשים: 'לא גמרתם את הבנין, לעולם כבר לא תגמרו', וכך הוה, לפני שגמרו את הבנין באה השואה ולא גמרו את הבנין.

שאלתי את הרב אם הכיר את הסנדלר מת"א, שמחזיקים אותו לצדיק וקדוש, ואמר לי: לא הכרתיו, רק פ"א בא אלי יהודי שאתן לו כת"י מהחזו"א, שאלתיו למה לך זה, ואמר שהוא חולה מאוד רח"ל ולפי דעת הרופאים נותרו לו רק שבועיים לחיות, הלך לסנדלר הנ"ל ואמר לו שישג כת"י של החזו"א ויתלה על צווארו כמו קמיע ועי"ז יחיה, לי לא היה כת"י מהחזו"א ושלחתיו להגר"ר שמריהו גריינימן זצ"ל, ולא ידוע לי מה היה סופו של הנ"ל.

סיפר הרב שליט"א כי הרופא הגוי שבא מארה"ב לנתח את חמיו מרן הגרי"ש אלישיב (שליט"א) זצ"ל, ביקש ברכה מחמיו, ושאלו על מה אתה רוצה ברכה? וענהו שהניתוח יצלח, ונתן לו ברכה. ואמרת להרב שאם כן נמצא שהניתוח עבר ב"ה בהצלחה מכח ברכת חמיו, רק שתמיד הרי "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין", אכן כאן הרי היה זה ברכה לגוי ועי"ז אינו כגדר "מתיר

יהלומים מגדולי ישראל

"סיפר לי הגאון רבי חיים חייקל גרינברג זצ"ל - רב בק"ק קענא הסמוכה לווילנא, שקודם שנתמנה לרבנות הלך להגאון רבי חיים עוזר זצ"ל ושאל מהו תפקידו וחובתו של רב עיר בישראל..."

ראב"ד העדה החרדית הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א, על חובת הרב והמנהיג בישראל

הוא מדבר "דברים היוצאים מן הלב", אז יש לו השפעה על בני העיר. וזה מה שאמר משה רבינו בפרשת פנחס: "אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם", והיינו שהוא ימשש לבני ישראל

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל אמר, שהשפעת הרב על בני קהילתו איננה על ידי אמירת דרשות בלבד, אלא הכל תלוי בהתנהגותו האישית. כי רק אם הוא מתנהג כראוי, ובדרשותיו

השיב לו הגר"ח"ע: קודם תאמר אתה מה דעתך, והשיב לו רבי חיים חייקל, שלדעתו חובת הרב היא לדאוג לחינוך הבנים והבנות, להקים מוסדות תורה וחינוך על טהרת הקודש, להקים מקווה בעיר, לייסד שיעורי תורה, לדאוג לעירוב ולכשרות המאכלים ולהזהיר על חילול שבת.

השיב לו הגר"ח"ע: יש עוד דבר חשוב שאסור לשכחו - לדאוג לעניים וליתומים ולאלמנות של עירו שיהא להם כל צרכם. כי תפקיד הרב אינו לדאוג רק לעניים רוחניים, אלא גם לדאוג לצרכים הגשמיים של בני עירו.

והוסיף עוד, שעל הכל אסור לרב לשכוח, שחלק מחובת הרבנות הוא גם לשבת ללמוד בהתמדה. כי אם רב העיר לומד בהתמדה, הדבר פועל רושם רב על בני העיר, שלמדים ממנו ומשתוקקים להיות כמותו.

כדוגמה בכל עת שהוא יצא ויבוא, וזו הכוונה "איש אשר רוח בו", והיינו שדרשותיו אינן מהשפה ולחוץ אלא הוא 'איש רוח' שבכל חייו האישיים הוא חי כפי רצון הקב"ה.

ובאמת זהו הטעם שהקב"ה ענה למשה "קח את יהושע בן נון", ומשום שעל יהושע בן נון נאמר בתורה "משרת משה" (במדבר י"א, כ"ח), "לא ימיש מתוך האוהל" (שמות ל"ג י"א), ומשמע שיחודו של יהושע היה בכך שהוא היה משרת משה ולא זו ממנו, ומחמת זה בחר בו הקב"ה למלאות את מקום משה רבינו, כיון שהוא ראה את הנהגות משה ודבק בהן, וכיון שהיה מושלם בהנהגותיו לכן נבחר להיות מנהיג ישראל.

וסיפר לי הגאון רבי חיים חייקל גרינברג זצ"ל - רב בק"ק קענא הסמוכה לוויילנא, שקודם שנתמנה לרבנות הלך להגאון רבי חיים עוזר זצ"ל ושאל מהו תפקידו וחובתו של רב עיר בישראל.

הש"ת היומי

כשיהודי מחו"ל מזמין קייטרינג בארץ-ישראל לשבת פרשת קורח - למה כוונתו? לפרשת קורח בחו"ל, או לפרשת קורח בארץ-ישראל?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

שרצו לדמות זאת לגמרא בר"פ המניח, שמי שרוצה לקנות חבית והמוכר נותן לו כד, אז במקום שקורים לכד חבית, מבואר בתוס' שם שאם הלוקח עדיין לא שילם יכול לומר שאינו משלם עד שיתן לו חבית, ואף שהרוב קורים לכד כד, אין הולכים בממון אחר הרוב; ואם כבר שילם יכול המוכר לומר שהתכוון לכד. ולפי"ז בנ"ד, אם לא שילם פטור מלשלם, כיון שאצלו היא פרשת שלח, ואם שילם אין בעל הקייטרינג צריך להחזיר לו, כיון שאצלו היא פרשת קרח.

אך יש חילוק, שבנ"ד במקומו של המזמין, לכולם אין זו פרשת קורח אלא שלח, וכן במקומו של בעל הקייטרינג, לכולם זו פרשת קרח, ואין זה דומה לכד וחבית, שבאותו מקום יש שקורים לכד כד ויש שקוראים לכד חבית. וא"כ, יתכן שכיון שבנ"ד נתברר שהמזמין בוודאי לא התכוון לשבת זו, כפי מנהג מקומו, אין לחייבו לשלם על האוכל בכל מקרה. ויש לפלפל בעוד צדדים בזה, ותן לחכם ויחכם עוד.

שאלה: שמעתי בשם הגר"י זילברשטיין שליט"א מעשה ביהודי מחו"ל שהזמין בטלפון קייטרינג בארץ ישראל לצורך שמחה שתכנן לערוך בשבת פרשת קורח בארץ ישראל. והנה, בערב שבת קורח מתקשר בעל הקייטרינג למזמין ומבקשו שיודיע לו לאיזו כתובת להביא את כל המנות שהכין. ענה המזמין: "הרי הזמנתי לפרשת קורח, ולא לשבת זו?" התפלא בעל הקייטרינג: "הרי השבת היא פרשת קורח?" השיב המזמין: "אנו בחו"ל בשבת זו קוראים את פרשת שלח!" [שכן החל משביעי של פסח, שאז חל יו"ט אחרון בחו"ל בשבת, נוצר הבדל בין פרשיות השבוע של חו"ל וא"י, וכשבא"י קראו את פרשת קרח, בחו"ל קראו את פרשת שלח]. אם כן יש לדון מה הדין, האם על המזמין לשלם על המנות שהוכנו או לא?

תשובה: יש לדון בזה להלכה ולא למעשה, דבפשטות יש כאן טעות שנגרמה מחמת שכל אחד דיבר ע"פ מנהג מקומו, וממילא המזמין אינו מחויב לשלם על טעותו של בעל הקייטרינג. ויש

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כיצד יש לנהוג כאשר מתגלה סתירה בין תוצאות המדידה של ה'תחום'?

הטעות בכך שהמודד טעה וביצע את המדידה באלכסון משתי זוויות העיר, ומתח את קו התחום מסוף אלכסון זה לסוף אלכסון זה, ולכן התקבלה התוצאה המחמירה. אולם, בהפרש גדול יותר, לא ניתן להסביר את הטעות באופן זה, ומכיון שאין סיבה להצביע דווקא על תוצאה מסוימת כשגויה, יש לדחות את שתי התוצאות, ולברר את מידת התחום האמיתית במדידה חוזרת.

[שו"ע שצט, ט, ומשנ"ב לה, לו, לז רלט; ביאורים ומוספים דרשו, 22]

עיר שמדדו את 'תחומיה' שני מומחים למדידה (ראה שו"ע לעיל, ז), ותוצאות שתי המדידות נמצאו שונות - מאחר ואיסור תחומין מדרבנן, אנו מניחים כי התוצאה המחמירה, דהיינו המקטינה את התחום, היא השגויה, ומקבלים את התוצאה האחרת, המגדילה את התחום.

במה דברים אמורים? כאשר ההפרש בין התוצאות אינו עולה על חמש מאות ושמונים אמה (ויש אומרים - חמש מאות ושמונים וחמש אמה); כיון שעד להפרש כזה ניתן להסביר את

באיזו נקודה של ה'תחום' ניתן להתרחק מהעיר אלפיים ושמונה מאות אמה?

של העיר, וכן אלפיים אמה לכל אורך הצד הדרומי של העיר, ובפינה המזרחית דרומית, יש שטח של אלפיים על אלפיים המקביל לתחום המזרחי והדרומי של העיר, אשר אף הוא נכלל בתחום.

ובקו האלכסון של שטח זה, כלומר, מהזווית של ריבוע העיר עצמה עד לזווית של מסגרת התחום, יש כאלפיים ושמונה מאות אמה, כך שבקו זה ניתן להתרחק מהעיר יותר מאלפיים אמה.

[שו"ע שצט, י, משנ"ב מ-מב, וביה"ל ד"ה כטבלא; ביאורים ומוספים דרשו, 24]

כפי שלמדנו, את 'תחומי' העיר מודדים בצלעות שוות, בריבוע או במלבן, על פי צורת העיר, (ראה שו"ע שצח, א-ג). ולכן, לדוגמה, עיר שגודלה אלף על אלף אמה, שטח ריבוע התחום שלה הוא חמשת אלפים על חמשת אלפים אמה. על פי מדידה זו, בכל מסגרת תחום של עיר, בין בריבוע ובין במלבן, יש בארבע הזוויות של המסגרת שטח של אלפיים על אלפיים אמה, המקביל לשטחי התחום שנמדדים מול בתי העיר.

ולדוגמה: מודדים אלפיים אמה לכל אורך הצד המזרחי

האם אדם נאמן להעיד על מידת ה'תחום' שראה בקטנותו?

ובנוגע לתחום של שנים עשר מיל, לדעה הסוברת שאיסורו מדאורייתא - יש אומרים שאשה ועבד אינם נאמנים אף להעיד על מידת התחום; ויש אומרים שאשה נאמנת להעיד על מידת התחום, למעט במקום ש'הוחזק' איסור של 'חוץ לתחום' כלפי שטח זה שעליו מעידה האשה כי הוא בתוך התחום. וכמו כן, אין גדול נאמן להעיד על מה שראה בקטנותו. ויש מהראשונים שסוברים שעבד ואשה נאמנים אף בתחום דאורייתא, ואף על המדידה.

[שו"ע שצט, יא, וביה"ל ד"ה עד; ביאורים ומוספים דרשו, 25, 27 ו-28]

אשה, עבד וקטן, אינם נאמנים על מדידת ה'תחום' של אלפיים אמה, כלומר, אף אם יודעים היטב את מלאכת המדידה, אין סומכים על מדידתם. ויש מהראשונים שסוברים שניתן לסמוך על מדידתם. ולכל הדעות, אשה ועבד נאמנים להעיד על מידת התחום, כגון שמעידים כי נהגו במקום זה ללכת עד לנקודה מסוימת שהיא סוף התחום. וקטן אינו נאמן אף להעיד על מידת התחום, אך נאמן אדם בימי גדלותו להעיד על מידת התחום שראה בימי קטנותו.

* עיר שיש ב'תחומה' עמק - יש למדוד את התחום דרך המישור. אולם, אם העמק נמשך לכל רוחב תחום העיר, כולל הזוויות, אין לצאת ולמדוד במישור המקביל מחוץ לריבוע התחום, אלא יש למדוד את העמק עצמו, בצורות מדידה שונות, המשתנות על פי אורך השיפוע של העמק וחדותו. ועמק שאורך שיפועו ארבע אמות או יותר, ועומקו יותר מאלפיים אמה - חובה בכל מקרה לכלול במדידתו את אורך השיפוע, כאילו היה קרקע ישרה; ואף באופן שניתן למודדו במישור המקביל בתוך רוחב התחום. ובמדידת תחום של שנים עשר מיל - נחלקו הפוסקים אם בכל מקרה חובה לכלול במדידת העמק את אורך השיפוע, או שדינו כתחום אלפיים אמה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע 'עירוב הצרות' חל דווקא בפת שלימה?

שמה בפעם אחרת יטעו ויתן זה שלימה וזה פרוסה, ויבואו לידי מחלוקת.

ויתכן שעירוב בפרוסה אינו חל אף בדיעבד; ויש שכתב שאף צריך לברך פעם נוספת על עשיית העירוב בפת שלימה, (אם חלף זמן מה מעשייתו בפרוסה).

[שו"ע שסו, ו, ומשנ"ב לז; ביאורים ומוספים דרשו, 52, 53, 54]

חכמינו ז"ל תיקנו שלא לעשות 'עירוב הצרות' בפת שאינה שלימה; מחשש שחלק מדיירי החצר יתנו פת שלימה, וחלקם יתנו פרוסות, ונותני הפת השלימה יבואו לידי מחלוקת עם נותני הפרוסות על כך שלא נתנו שלימה כמותם.

ויש מהראשונים שמוסיף טעם בדבר, שעל ידי מחלוקת זו יקפיד כל אחד שחבירו לא יאכל מפיתו, והעירוב לא יחול. ואף לו יתנו כל דיירי החצר פרוסות שוות, אסור הדבר, מחשש

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

כ' בתמוז | רבי אברהם חיים ב"ר מנחם מנדל נאה זצ"ל, בעל שיעורי תורה, קצות השלחן ועוד

ביום זה בשנת ב' אלפים ת"ן, בהיות המרגלים בארץ ישראל הגיעו באותו היום עד לבוא חמת שנמצאת בקצה גבולה הצפוני של א"י.

בשנת תמ"ג, טבח מורדים הונגרים בכני קהילת אונגריש ברוד, ובראשם המרא דאתרא הגאון רבי נתן נטע הנובר זצ"ל הי"ד, מחבר ספרי 'יוון מצולה' ו'שערי ציון'.

ביום זה יבכיון וילילון בני, על השרפה אשר שרף ה', עת נכנסו המרצחים הנאציים ימ"ש לעיירה טלז שבליטא בשנת תש"א, ובאמצעות עוזריהם הפאשיסטים הליטאים, טבחו ביהודי העיר שמנו אז כ-4,800 נפשות הי"ד.

יארצייט:

תמ"ג: רבי נתן נטע ב"ר משה הנובר הי"ד, בעל יוון המצולה, שערי ציון ועוד.

תמ"ט: רבי מנחם מענדל ב"ר משולם זלמן פישאהף-אורבאך זצ"ל, בעל עטרת זקנים.

תרצ"ז: רבי משה יהודה לייב ב"ר מנחם נחום טברסקי זצ"ל, מטריסק-חלם, בעל אמרי מי.

תש"א: רבי אברהם יצחק ב"ר יוסף יהודה לייב בלוך הי"ד. ראב"ד ור"י טעלז, ועמו נרצחו גם בנו הבחור אליעזר הי"ד. וכן אחיו רבי זלמן שמואל הי"ד, מדייני טעלז ומשגיח רוחני בישיבתה.

תשי"ד: רבי אברהם חיים ב"ר מנחם מנדל נאה זצ"ל, בעל שיעורי תורה, קצות השלחן ועוד.

תשס"א: רבי חיים שאול ב"ר מאיר קרליץ זצ"ל, ראש כולל חזו"א ב"ב ונשיא בד"ץ שארית ישראל, ת"ת תשב"ר ועוד.

תשס"ג: רבי בצלאל ב"ר יו"ט ליפמן ראקוב זצ"ל, אב"ד גיטסהד ובעל ברכת יו"ט.

תשע"ה: רבי אליעזר ב"ר ברוך הגר זצ"ל, האדמו"ר מסערט-ויז'ניץ, בעל חכמת אליעזר.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפתח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לאדם לדבר לשון הרע על עצמו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

בזה, ויש שחילקו בין אופן שהשומע אינו יודע שהמספר מספר על עצמו, וכעין המעשה הנ"ל עם ה'חפץ חיים', לבין אופן שהוא יודע שמספר על עצמו, שאז מותר.

ונידון נוסף: האם מועילה נתינת רשות לשני לספר עליו לשון הרע? ה'חפץ חיים' כתב לעיל שאינו מועיל, וב'שיחות חפץ חיים' מובא שאמר שאסור לדבר לשון הרע אפילו על אדם שידוע שאינו מקפיד אם ידברו עליו, וכפי שמוכח ממרים שסיפרה על משה רבנו, וכן דעת הגר"מ פיינשטיין. מאידך, הגר"ש דבליצקי הביא את המסופר על רבי זונדל סלנטר, שהיה מעמיד אנשים מיוחדים שישתדלו למעט דמותו בעיני הבריות בכל מקום שישמעו שמדברים בשבחו, ומוכח שלדעתו מועילה נתינת רשות לדבר גנות על עצמו. אך הביא עוד מספר 'משפטי בני אדם' שהסיק להלכה שבלשון הרע של דברי גנאי וזלזול לא מועילה רשות להתיר, אבל לשון הרע של שלילת המעלות, נראה שמועילה נתינת רשות. עוד יש לציין שכל הנאמר הוא לענין איסור לשון הרע, אבל לספר על חטאיו לאחרים [אם אין תועלת בכך], כבר כתב הרמב"ם שעזות פנים היא [שמראה בכך שאינו מתבייש בהם].

בסעיף ו' כותב ה'חפץ חיים' שאדם שמספר לשון הרע על עצמו ועל חברו יחד, מותר להאמין רק לגבי מה שמספר על עצמו ולא למה שמספר על חברו [ואפילו כשמדובר על מעשה אחד, מחלקים את נאמנותו ומאמינים לו רק במה שנוגע כלפיו - ביאורים ומוספים].

בנוגע לכך מעלים ב'ביאורים ומוספים' נידון מעניין - האם מותר לאדם לדבר לשון הרע על עצמו? ידוע המעשה עם ה'חפץ חיים' שבדרכו לראדין ברכבת ישב לידו אדם שלא הכירו ודיבר בשבחו של ה'חפץ חיים', ורבנו ביטל את דבריו, והלה כעס עליו ומחה בו, ולאחר שהגיעו לראדין וראה על מי כעס, ביקש את סליחתו, ואמר לו ה'חפץ חיים' כי הוא חייב לו תודה על שבזכותו למד שאסור לאדם לדבר לשון הרע אפילו על עצמו. מאידך, לעיל הביא ה'חפץ חיים' את דברי חז"ל על הפסוק (ישעיה ו ה) "כי איש טמא שפתים אנכי ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב", שאמר הקב"ה לישעיה הנביא שעל עצמו רשאי לומר דברי גנאי אך לא על אחרים, וכתב הגר"נ קרליץ כי משמע מכך שמותר לומר דברי גנאי על עצמו, וראה בביאורים ומוספים שהביאו דעות שונות

הגר"ר מרדכי צוקרמן זצ"ל שאל פעם אברך אחד: "על מה אתה חושב בימים אלו?" האברך ענה שיש הרבה הלכות לדעת מה אסור ומה מותר בימים אלו, רבי מרדכי הוכיחו: "אה, אתה עסוק בגרביים... הרי תכלית הלכות האבלות לעורר את רגש הצער על החורבן, ובלי זה העיקר חסר מן הספר!"

(יחיד ודורו ח"ב עמ' 588)

מלבד קיום הלכות האבלות על החורבן, נשתדל לעורר את רגש הלב, להתאבל ולהצטער על החורבן